

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt., negyedévre 2 frt 50 kr., egy óra 1 frt.

Megjelenik mindennap.
vasárnap kivételével.

A szerkesztésért felelős
Kutasi Imre
kiadó s laptulajdonos

Szerkesztőség Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (emelet)
Kiadóhivatal Nagy-Váradi-utca 2087. sz. Gáll-ház (földszint)
Hirdetések a legmérsékeltébb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Itthon s a szomszédban.

Debreczen, márczius 21.

A lármás politikai küzdelmek izgalmas idejét immár a komoly törvényhozói munka csöndes köznapjai váltották föl, melyeket csak a zavartalan pihenés és az elmélkedtető körütekintés még csöndesebb vasárnapjai szakítanak meg.

Ugron Gábor, ki az utolsó általános választások alkalmával künrekedt a parlamentből s kit most valószínűen a választópolgárok egyhangú akarata fog visszahelyezni törvényhozói székébe, Szilágy-Somlyón, vasárnap tartott programbeszédében, heves temperamentumának leküzdésével, gondosan óvakodott attól, hogy hallgatónak szenvedelmét szítsa és kériel hetetlen háborut hirdessen.

Ujból megformulázta pártja régi ismert követeléseit, de szinte lemond arról, hogy a főkövetelést, az önálló vámterület fölállítását, az ország képviselőinek többségétől elszigetelten, tüzzel-vassal előre rontva, váltsa valóra.

Egyenesen azt hangoztatja, hogy az önálló vámterület kivására szövetséget kell kötni a kiegyezés alapján álló képviselőkkel, mert mindenki egyéb dolgokban a maga útján haladhat, de ezt a célt közösen kell kivívni.

Ausztriában még mindig nem virradt föl a csöndes napok kora.

A nyelvtörvényről szombaton még azt hitték, hogy már elkészült és a legköze-

lebbi osztrák miniszteri tanácskozáson tárgyalni is fogják.

Ma ezt a hirt már megczáfolják.

A törvény csak akkor lesz meg, ha a németek nemzetiségi követeléseiket tudtára adják a kormánynak.

Erről a kormányról pedig még vasárnap reggel egy bécsi klerikális lap azt újságolta, hogy feje, gróf Thun lemond. Estére erre a hírre is megjött a válasz.

Az osztrák miniszterelnök csak akkor fog a lemondásra gondolni, ha a reichsrathot már összehívták.

De vajjon belátható időben összehívja-e a kormány és ha igen, munkaképes lesz-e a reichsrath?

Eddig Schönerer a maga csöpp pártjával egymaga meg tudta ezt akadályozni, a német-nemzetiek vezére pedig egykönnyen meg nem változik.

Bizonyságot tett róla vasárnap is, amikor a csehországi Brüxben egy népgyűlésen oly szilajszenvedelemmel és szinte kétségbeesett dühvel hirdette a kormány ellen való irtóháborút, hogy a gyűlést föl kellett oszlatni.

Az osztrákoknak tehát kétségtelenül a maguk portáján is elég bajuk van, amelynek gyors orvoslására törekedniök a józan ész ösztökéli, a körülmények megkényszerítik őket.

Mindamellett nyilván ráérő idejük van a sok mellett a minden egyébbel is foglalkozni.

A németek főujsgája például alkal-

masnak látja az időt arra, hogy a *katona-tiszti fizetések* fölemelése mellett törjön lándzsát, bizonyítva, hogy erről a fontos ügyről a delegációk elé végre valahára törvényjavaslatot kell terjeszteni. A bécsi újság természetesen osztrák szemmel nézi a dolgot.

De ha a magyar hivatalnoki kart megkérdenék jó szomszédaink, aztán tekintettel lennének egyéb érdekekre, nem néznének e tekintetben vérmes reménnyel a delegáció működése által, bár tagadhatatlan, hogy ezen ügy méltányos elintézése a legközelebbi jövő egyik feladata.

Ugron Gábor programbeszéde. Szilágy-Somlyón nagy néptömeg előtt Ugron Gábor mondotta el programbeszédét. Kijelentette hogy képviselő akar lenni, nem pedig érdekek szövetségtársa. Hangsúlyozta az általános választói jog behozatalának szükséges voltát, majd kifejtette, hogy a kormányférfiaknak feladata legyen a koronát meggyőzni arról, hogy a hű és lovas magyar nemzet a dinasztia legnagyobb erőssége. Az uralkodóház győződjék meg a magyar nemzet erényeiről. Szükségessé tartja a magyar udvartartást és az uralkodóháznak hosszabb ideig Magyarországon való tartózkodását; a közös hadseregben a magyar nyelv behozását, mert seholy törvényben megírva, hogy a vezényszó ne legyen magyar. A hadseregben respektáltság legyen a magyar nemzeti lobogó, mint a nemzet szimbóluma. A delegációba melyet az országgyűlés egyik küldöttségének tekint, belemegy. Szükségessé tartja továbbá a magyar honvédségnek, mint az alkotandó

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZAJA

Tiszta szempár.

(Franziából)

Hervé tíz éve élt már a kedves feleségével. — Szerette és végtelenül boldog is volt vele.

Regina is egész lelkével a férjén esüngött. Szerelme szolt szép szemének minden pillanatából, piros ajkainak minden csókjából és Hervé érezte, hogy igazat szólnak ezek a nagy, tiszta őszinte szemek és ez a piros gyermekszáj.

Ha együtt sétáltak, se jobbra, se balra nem néztek, csak egymást látták, egymást nézték.

Esett, viharzott vagy derős kéken ragyogott az ég: ők nem érezték, ha csak együtt és egymáséi lehettek.

Nagynéha emberek társaságába elegyedtek kivették részüket az életörmeiből; de ha egyiküket a másik nélkül küldték volna bálba színházba vagy hangversenybe, mindegyikük szörnyen unatkozott volna. Mert hát valóság-gal ők voltak az elválhatatlanok és — szereték egymást.

Gyakran megesett, hogy Hervé egyszerre csak vad hévvel magához ölelte Reginát, megcsókolta és — hallgatott. De az asszony értette a szív néma beszédét, mely azt mondta:

— Maga kicsike, — bájos teremtés, ki csupa jóság és csupa mámor: maga édes kis igaz lélek, akit imádok s akinek hálával tartozom!

Egy napon — Regina kis asztalkáján himezett — Hervé valami könyvet keresgált a felesége könyvszekrényébe és szemébe ötlött szokatlan táblájával egy kötet.

Kinyitotta. Valami naplóféle volt. Regina kezeirása. Hervé olvasni kezdte, ahol éppen kinyitotta.

Péntek. — Láttam ma Márkot. Szánhatam neki pár órát. Hogy szeret engem! És milyen boldogság, szerelemre lobbantani valakit!

Szombat. — Talán jó dolog olyan nagyon szeretni, ahogyan én szeretek. Ahányszor fölkeresem, reszket szívem a végtelen boldogságtól.

Csütörtök. — Érzem, mint növekedik szerelme; sejtelve, hogy dédelgetésem, teljes magam átadása boldogga teszük őt. Ugy tesz nekem, hogy kölesönös szerelem a legnagyobb boldogság ezen a...

Rémülten nézett a feleségére. Regina ott állott mellette és az ő arcán is örületes borzalom sápadozott. Hervé csak nézte őt kimondhatatlan leirhatatlan pillantással. Nem ösmert rá. Ez nem az ő édes kicsi... Valami nagyot nyilalt benne...

Megtámolyodott és ingott ide-oda, mint a tölgyfa, melyet gyökerében szörnyű csapás talál. Hőrgő suttagás:

— No szólj!... Mondj valamit...

A legkisebb szó, egy hang könnyebbülést hozna szívére, ha a gyűlöletnek, vagy a bűnös szerelemnek volna is hangja. És Regina félelmes halkán mormolja:

— Nem fogsz nekem hinni...

— Mindent, mindent elhiszek, még a ha zugságot is; mondj amit akarsz, csak szólj, csak szólj!

És fuldokolva, kétségbeesett vonaglásban térdelt előtte.

— Szegény Hervé, hogy szenvedsz miattam... és én nem tehetek róla... Hidd el igazán nem... Nem fogod elhinni, Hervé, pedig a legtisztább igazság a mit beszélek: mindabból, a mit itt olvastál — egy árva szó sem igaz...

Hervé szeretett volna iszonyuan felkacagni, de mikor a felesége tiszta szemébe tekintett, remegés rázta meg a testét. Igazság őszinteség és szüzi tisztaság volt ezekben a szemekben, melyek még szebbeknek és mélysegebbeknek látszottak a lassan szívárgó könnyrétegen át.

Valami különös, megejtő talizmán lehetett ezekben a nyugodt, kék csillagszemekben. És Hervé fenéig mélyedt e szemekbe, mikor a piros gyermekszáj gyönni kezdett:

— Különös dolgokat fogok neked elmondani dolgokat, melyeket mégis meg kellett tenen mert erősebbek voltak mint én. Las sankint, a lelkem mélyéből szálltak föl. Ezer gondolat, mint ezernyi apró kigyó siklott és csavargott testemben. Ujra visszatértek. Szótlan, néma kívánságok voltak határozatlan, té-

magyar hadsereg talpkövének honvédtüzérséggel leendő kiegészítését: az önkormányzati intézményeknek a nép függetlenségi érdekében való fejlesztését, szemben az állami adminisztrációval, melynek ellensége. A most uralkodó békét nem akarja megzavarni, de ellenőrzi, hogy a galambok turbékolásuk közben egészséges tojásokat kotoljanak. Az önálló vámterület, nemzeti bank és az aranyvaluta rendezése egyik feltétele az ország anyagi függetlensége kivívásának. Az önálló vámterület kivívására a 67 alapon álló képviselőkkel kell szövetséget alkotni, de nemcsak ezekkel, hanem mindenkiével politikai pártállásra való tekintet nélkül. — Mindenki haladhat a maga útján, de ezt közösen kell kivívni. Beszéde végén kifejtette, hogy a nép csak akkor lehet boldog, ha vallásos.

Országgyűlés.

I. A képviselőház ülése.

Tallian Béla elnöklésével kezdődött az ülés.

Komjáthy Béla a nemzetiségi igazgatásokat kivált az oláh igazgatók aknamunkáját teszi szóvá és föl hívja ezekre a miniszterelnök figyelmét.

A miniszterelnök ki palota építésének tételénél Major Ferencz fölveti azt a kérdést, mi módon fogják kiépíteni a palotát.

Széll Kálmán azt feleli, hogy a kérdésnek oly sok esztétikai pénzügyi és egyéb oldala van, hogy ő még nem foglalt állást és a kérdéses ügyet most egyelőre függőben tartja. Ha a palota kiépítésére kerül a sor, akkor nem fogja szem elől téveszteni a takarékoság elvét. Már most is kijelenti, hogy a költségeket redukálni kívánja.

A belügyi tárczáról Nyegre László védelmébe veszi a megyei tisztviselőkart, melyet sokan rágalmaznak, de mely erre való tekintet nélkül buzgón áldoz hivatásának. A baj ott van, hogy a tisztviselők túl vannak terhelve, a községi jegyző, mint Horváth Boldizsár mondotta, valóságos omnibusza a községeknek.

Beszéde második részében azt hangoztatja, hogy a közigazgatás reformja már most elkezdhető. A mostani közigazgatást tovább már nem lehet föntartani.

Gróf Benyóvszky Sándor kijelentette, hogy a függetlenségi és 48-as párt municipális rendszer híve.

Ruffy Oál szintén a vármegyei tisztviselőket védelmezi a támadások ellenében.

Konkoly-Thege Miklós a színházról szólván, örömmel szól a nemzeti színház magyarságáról, mely most is hű ama korhoz, mikor a magyarságot a nemzeti színház a protestantizmus és az akadémia tartották fönn. De sajnálattal említi, hogy az opera ma holnap olasz színházzá változik. A szerződött külföldi művészek miért nem tanulnak meg magyarul? Ő, a szóló, három hónap alatt meg tanult olaszul, három hónap alatt hollandusul, négy hónap alatt svédül, elsajátíthatják a magyar nyelvet azok is, a kik husz év óta eszik a magyar kenyeret. A költségvetést elfogadja.

Mócsy Antal reméli, hogy az adózás ezentul igazságosabb lesz. A mi pedig a köz igazgatási hivatalnokok dotációját illeti, az igazán nyomoruságos. Inkább kevesebb hivatalnok legyen, de jól fizessék őket.

Komjáthy Béla szintén azt hangoztatja, hogy jól kell fizetni a közigazgatási állásokat, akkor majd oda fog tódulni a magyar értelmiség, míg most nem kapnak arra való embereket.

Tiszta István gróf az egész Ház osztatlan nagy figyelmébe között igazitotta helyre Komjáthy egy pár félreértését. Meleg helyeslést keltett különben az, a mit az államtisztviselők helyzetéről mondott, kifejtve, hogy a tisztviselői kar helyzetének javítása, existenciájának állandósítása és előmenetelének biztosítása az állami közigazgatás feladata.

Holló Lajos a polgári jogok kiterjesztését kívánja.

Ezzel a beszédel záult az általános vita és szólásra kelt Széll Kálmán miniszterelnök.

Mindjárt beszéde elején kijelentette, hogy a kormány az állami közigazgatás reformját kívánja. Az állami közigazgatás nem tartja czélnek, ez csak eszköze annak a czélnek a melyet minden jó kormányzat maga elé kell, hogy tűzzön: a nemzeti állam megerősítése nek a jó közigazgatásnak és a közérdek szolgálatajának.

Az állami közigazgatás reformja oly nagy oly széles körű, annyi irányba kiható, hogy minden elhamarkodás vagy megfélekedezés romboló vagy káros következményeket vonna maga után. — Ezért mesterségesen siettetni a reformot helytelen volna: de ide kell hozni, mielőtt az eszme megelégedett a munka teljessé lett és a megvalósulás mindenben alkalmas.

veteg vágyakozás után . . . De a kísértés nem öltött alakot és egyetlen férfi sem vonzott. De veszedelemben voltam, rossz hajlamok rajzoltak körül és nem tudtam, mikép védekezem ellenük.

Hervé meredő szemmel figyelte a két kék szem minden rezzenését; de nyugodtak voltak azok és tiszták, — mint a felhőtlen égbolt.

— Aztán . . . folytatta Regina — aztán . . . ő, nem fogod nekem elhinni . . . eselhez folyamodtam . . . magam teremtettem magamnak a rettegett ellenséget . . . értesz-e Hervé? Ez a Márk nem létezik, senkihez sem hasonlít az ismerőseim közül . . . sőt, mintha magam sem tudnám milyen ember . . . Szőke a hajusza, fekete a szeme, nagy és erős, nem szabad hozzá hasonlítani . . . és még sem tudom, hogy tulajdonképen hogy néz ki. Azt hiszem mindennap másképen, a szeszélyem és képzelődésem szerint. — En rendez-vous adok neki mindennap, elmondom neki a nap eseményeit, meg azt, hogy mennyire szeeretem és sarkalom, hogy engem még jobban szeressen. Száz meg száz bolondos csinyt teszik. Találkozunk egyszer egy színházi páholyban, másszor valami kertben, majd ismét valamelyik ösmerősünkknél . . . En mindezt leirom és beszélek a szerelem vadságáról és a féltékenység hatalmáról . . . Mert nagyon féltékeny vagyok rá, szcénát szcénára csinálök vele. Ő dühbe jön, durván kezd szólni, én pedig megvetem őt és komolyan haragszom

rá . . . Értesz-e, szegény jó Hervém? . . . Ő a te ellentéted . . . Te vagy minden, ami jó, ő a rossz . . . És ő kielégít engem: családába ejti igazgatót képzelődésemet: ő az én rossz álmom . . . Ez az én életem kalandja . . . Arra való, hogy megovja igazi kalandtól . . .

Hervé mindvégig merően nézte a feleségét de arcában és szemében egy pillanatra sem látta a hazugság árnyékát. Es ajkai, — egész lénye olyan gyermekies szív maradt, mint volt mindig.

Es Hervé megnyugodott és lassankint viduló lélekkel hallgatta felesége önkéntelen elmélkedését.

— Hiába, az emberben, akárhogy is szereti az igazság útját, támadnak néha ösztönök a rosszra . . . En mesét hazudtam magamuak, hogy az ösztönöket elaltassam, pedig végül is csak magamat áltattam . . . Képzeld csak volt olyan pillanat, mikor ennek a Márknak létezéséről a legszilárdabban meg voltam győződve. Nem egy esetet töltöttem a te oldaladon, mikor lelkem tele volt az ő emlékezetével. Reggel nagy izgalomban ébredtem fel, hisz látni fogom őt, magamteremtette kedvesemet. Kéjes elégedettség töltött el. — Ilyen gondolatokkal elégittem ki kalandra való vágyakozásomat.

Ez a nyíltság egyszerre lefegyverezte Hervét és elűzte szívéből a kétség utolsó árnyékát is.

Kissé betegesnek találta ugyan a dol-

A mostani közigazgatás feltétlen elítélése ellen is állást foglalt a miniszterelnök:

— Aránylag győngye intézmény is teremhet áldásos eredményeket, ha helyesen vezetik és a maguk igaz intenciói szellemében érvényesítik rendelkezéseit. Az intézmény nyel legalább is egyenértékű faktor a végrehajtás módja.

Sűrű helyeslések között nagy sikerrel polemizált a miniszterelnök Komjáthy Béla fejtegetéseivel majd Holló Lajosnak a választói jog kiterjesztése dolgában tett kijelentéseire vonatkozots.

— A képviselő ur hivatkozott a béke tárgyalások folyamán történt nyilatkozatokra. Most is azt mondom, a mit mondtam: lelkiismeretes tanulmány tárgyává fogom tenni, vajjon a kirívó aránytalanságok orvoslása a czénzus leszállításával orvosolható-e? Ezt mondtam, mondom is, e szerint fogok is cselekedni, de teljes óvatossággal, pontos latba vetésével minden körülménynek és gondos mérlegelésével minden hazafias érdekek. Elhamarkodni egy ilyen kérdést nemcsak hiba, hanem veszedelem is volna.

II. A főrendiház ülése.

A főrendiház tegnap ülést tartott, melyen felszólalás nélkül elfogadták a Margit-hidnak a Margit szigettel való összeköttetéséről, a kiegyezési és horváth provizoriumról, a községek és városok fogyasztási adójövedelméről szóló törvényjavaslatokat.

Az állami zárszámadásról szóló jelentést tudomásul vették.

Az igazoló fegyelmi bíróságokban bevalasztottak Szepáry Gyula, Károlyi Imre grófok. Esztérházy Miklós herceg, kik az ülés folyamán az esküt le is tették.

Az ülés végén felolvassák Apponyi Albert gróf levelét, melyben megköszöni apja elhunytából a főrendiház által hozzáintézett részvétet.

Ev. ref. főgimnázium munkájövéje.

— márczius 21.

Kevés az iskola, ez a szomorú jelszó egész hazaszerte és sajnos Debreczenben is.

a népiskolákat illetőleg teljes jó reményben vagyunk, de aggódva tekintünk eddig

got, egy magára hagyatott, — a világtól elzárt tulérzékeny női lélek képzelődésének, de éppen mert csak képzelődésnek tudta, boldog volt és simogatni kezdte a szép szőkefürtös fejét:

— Szegény kicsikém, akinek ilyen láthatatlan ellenség ellen kellett védekezned! Hát csak folytatd ártatlan csellegésodat, játszd tovább is ezt az ártatlan szerelmi játékot. — És ha csak ez a napló a bizalmasod, — hát csak bíz rá tovább is lelked titkos szép álmait. Csak folytatd játékodat ezzel az ábrándképpel.

— Oh, nem, nem hiszem, hogy folytatni fogom! — szolt közbe a fiatal asszony. — Ha végigolvasnád a naplót, látnád hogy az utóbbi időben egymásra untunk. Nem tudom miért, de mostanság nem megy már a dolog közöttünk . . .

Hervé nagyot léleket és szenvedélyesen megölelte nejét.

— Hát mégis csak engem szeretsz ugye? Mert, bár nyugodt vagyok, hiába, még az ábrándjaira is féltékeny vagyok. Tudod mit, fordítsuk meg a dolgot s ezentul csaljuk meg mi ketten ezt az ábrándkép urat játszd velem el azt a játékot, melyet vele játszni meguntál . . .

A fiatal asszony boldogan nevetett s a napló többé nem került elő.

a középiskolák iránt, mert itt sokkal nehezebb a megoldás kérdése.

Van szó, hogy a r. kath. kitünő algimnáziuma már legközelebb kiegészíti a rend, a biboros püspök, a város és mások áldozatkészségéből, — de vajjon, meg van-e oldva sikeresen a mi régi ev. ref. főgimnáziumunk érdeke?

Ugy látszik, hogy e kérdés még is szerencsésen meg lesz oldva, legalább erre számított a helybeli „D. P. L.” legutóbbi közleményeiből, melyet szívesen reprodukálunk annnyival is inkább, mert G é r e s i főigazgató érdemeinek szaporodását látjuk benne elismerve.

Az állami főfelügyelet gyakorlása czéljából ugyanis Géresi Kálmán tankerületi főigazgató, mint miniszteri megbízott, f. hó 7—11. napjain meglátogatta a debreczeni ev. ref. főgimnáziumot s látogatása befejeztével bizalmas értekezleten közölte észrevételeit a tanári karral.

Azzal a szeretettel, mely a kiváló tanügyi férfit, mint e főgimnázium volt tanátnárát, az intézethez köti, ismerte el az intézet szellemi életének magas színvonalát, mely a mult hagyományain alapulva s a tanári kar által a fejlődés újabb elemeivel gazdagítva, a főgimnáziumnak felekezeti közép-oktatásunk terén kiváló helyet biztosít; de ugyanennél s mély érdeklődéssel fogva, valamint a nemzeti közművelődés iránt való kötelesek tekintetből rámutatott az intézet ismeretes foglalkozásaira is, a melyek legnagyobb részben az osztályok tulságos népeességéből származnak.

Ez a körülmény alkalmat adott az értekezlet azon gondolat felvetésére, hogy a közoktatási kormány egy állami főgimnáziumot állítson Debreczenben.

Látnivaló azonban, hogy egy állami főgimnázium felállítása alig segítene valamit a debreczeni főgimnázium helyzetén.

Azok a szülék, a kik ma itt neveltetik a gyermekeiket, ide küldenék őket akkor is, nemesak az itt nyerhető sok jótétemény miatt hanem azért is, mert ezek a szülék tulnyomó számban reformátusok.

Legfeljebb — és ez nem volna nyereségnek tekinthető — a vagyonos és intelligens családok gyermekeit veszténél el az intézet mint a melyek inkább mérlegelni tudják a zsufoolt osztályok paedagogiai és egészségi hátrányait.

De ha sikerülne is ily uton a debreczeni főgimnázium tulságos népeességének levezetése s az innen elterelt tanulókkal egy állami gimnázium benépesítése ez a siker nekünk reformátusoknak egyáltalában nem állana érdekekünkben.

Mert mindaddig, míg felekezeti érdekeink ápolására is iskolákat tartunk fenn nem lehet közönyös elöttünk, hogy gyermekeink a saját iskoláinkban vagy idegen intézetekben tanulnak e.

Ha debreczeni főgymnasiumunk keretei szűkek a beleözönlő felekezetünkbeli ifjuság befogadására, akkor nemjennek az áramlatnak idegen területre vezetéséről, hanem a debreczeni főgymnasium kibővítéséről kell gondoskodnunk.

Ha nincs hozzá anyagi erőnk, hozzá kell folyamodnunk az államségélyhez.

Az, hogy ezért esetleg le kellene mondanunk néhány tanár választásának jogáról, a kiket az általunk ajánlottak közül a közokta-

tásügyi kormány nevezne ki, oly lényegtelen áldozat, a mely figyelembe sem jöhet azok mellett a nagy felekezeti érdekek mellett, — a melyeket ez áron biztositanunk lehetne.

Bármennyire ragaszkodjunk is ezekhez az itt szóba jöhető, inkább csak érzelmi jelentőségű autonóm jogokhoz, a melyek nélkül az intézet és a tanári kar szelleme ép annyira református maradna, mint ma, — be kell látnunk, hogy a rohamosan fejlődő tanügyi igények rövid időn rá fogják szorítani a debreczeni főiskolát is arra az utra, a melyen többi intézeteink fejlődésük feltételeit oly szerencsésen megtalálták.

Mert nemesak arról van itt szó, hogy a főgymnasiumban az osztályok és tanszékek számát szaporítani kell, — bár ez is oly feladat, mely az iskola anyagi erejét felülmulja, hanem egyéb téren is sürgős szükségek várnak kielégítésre.

A mint a gymnasiumi felügyelőnek az egyházkezületi közgyűlés jegyzőkönyvében (1898 évi 412 szám) közzétett jelentéséből látható, a debr. főgymnasium a tanári fizetések mértékét tekintve a kerületbeli gymnasiumok sorába az 5-ik helyen áll.

Az akadémiai tanári fizetés pedig szintén messze mögötte marad az országos mértéknek.

Ez oly hátramaradás, a mely nem tűr késedelmet az 1897. évben elvben korszerűleg megállapított tanári fizetések életbeléptetésére nézve.

Mindezenek nem állami gymnasiummal, hanem csak az államségély igénybevételével lehet segíteni.

Lehet, de egyszersmind kell is, mert mint mindenütt a szellemi élet terén, úgy a tanintézetek életében is a stagnálás egyértelmű a hanyatlással.

Derék helyes irány. Nem kell tőle eltérni és boldogulni fogunk.

Irodalom.

Petőfi-Társaság

A Petőfi-Társaság tulajdonképen vasárnap ünnepelte meg márczius tizenötödikét.

A felolvasások nagyrésze a dicső nap halhatatlan hőscével, Petőfi Sándorral s az ötvenegy év előtti márczius történeti emlékeivel foglalkozott. A kis terem zsufolásig megtelt hallgatósággal.

Az ülésen Bartók Lajos elnökölt. Elsőnek Ábrányi Emil szavaltta el E. Kovács Gyulának Petőfi című költeményét.

Ezután Hatala Péter olvasta fel visszaemlékezéseit 1848. márczius 15-ikéről.

A nagy nap eseményeit, a melyek gyors egymásutánban követték egymást, már sokan és sokszor elmondták. Am a közönség újból és újból szívesen, áhitattal hallgatja e mozgalmas nap történetét, főleg, ha olyan ember adja elő, a ki maga is szemtanúja, résztvevője volt az akkori eseményeknek s ezeket oly élvezetesen adja elő, mint Hatala Péter. Lelkesen megéjjenezték érte.

Bartók Lajos felolvasta Illyés Bálintnak Szabadság, szerelem című szép versét. — Utolsó strófája ez:

*A zugó vészben, hol villám cikáz,
S ágyuk dörgése a halotti nász:
Az ifju költő szent eszményeért
Ott áldozá büszkén a drága vért.
Hősök fölé szállt a siri ég,
De a költő dalában újra él!
Nevét a lányka híven őrizi itt,
S zengő dalok riasztják álmaikat!
És él... porán, míg egy fűszál terem,
„Szabadság, szerelem!”*

Költemény volt a program negyedik száma is. Pósa Lajos szavaltta el nagy hatás-

sál A legszebb dal című alább közölt versét, a mely találó képekkel ecseteli Petőfi lángielkét.

Végső strófái ezek:

*Óh, te dicső költő! Isten harsonása!
Óh, te magasztos dal, költő szivő lángja!
Óserő szülöttje, nemzet riadója,
Félrevert harangok harci kongatója!*

*Összetört bilincsből szuronyt kovácsoltál,
Zászlónkat ölelled, kard hegyén villogtál,
A te lelked zugott csaták viharában,
Bömbölő ágyuknak dörgő szózatában.*

*Óh, mi szent indulónk! Összedólt az oltár!
Ültan bujdosókkal te is elbujdosd túl!
Csak itt-ott csendültél vadon rengetegben,
Tömlözők fenekén... messze idegenben...*

*Bujdosó utadról visszatértél újra,
A hegyet, a rónát bezengve, bezúgva.
Te vagy és te leszel a mi legszebb dalunk,
Örök ébresztőnk és örök diadalmunk!*

A szabadságharcz keretében mozog végül Vértessy Arnoldnak A harmadik fiu című elbeszélése is, a mely egy fiatal honvédnek, a ki két bátyját veszítette el a csatában, megható története.

Egyről-másról.

A ki meg akar halni.

Statisztika nélkül is tudjuk, hogy a tavasz a szerelmesek és öngyilkosok évszaka. Szintén statisztika nélkül tudjuk, hogy a szerelmes ember — akár képzelt, akár igazán csalódott — szeret az öngyilkosság gondolatával foglalkozni.

Ez a kis bevezetés az én Arthur barátom szerelmi történetéhez okvetlenül szükséges.

Arthur is a tavasz ejtette meg. Végtelenül jámbor alak az öreg, a szerelem pedig valósággal gyámoltalanná tette. Ott sétált naphosszat az imádott hölgy lakása előtt.

Csak látásból ismerte, csak a színházban gyönyörködött benne, mert az ideál színész volt olyan hatalmas udvarral, — melybe bejutni Arthurnak semmi reménye sem volt.

Arthur tehát epedett, sóvárgott, halványodott s mindennap elhatározta magát, hogy kijozanodik.

Szó se volt róla. Ellenkezőleg, egyre szerelmesebb lett.

Már komolyan aggódtunk sorsa felett, mikor valami nagy dolog történhetett.

Mit látott, vagy mit hallott a mi Arthur barátunk, nem sikerült megtudni, de az tény, hogy pár nap óta folyton az öngyilkosságot emlegeti.

Elszedtünk tőle minden eszközt. Még a zsebkendőjét is elvettük, bár nagyon szabadkozott. Hija! az öngyilkos-jelöltek rop-pant elszánt emberek, sokszor egy zsebkendő is elég nekik.

De az elővigyázat mégis hasztalan volt. A mult este együtt vacsoráztunk s őt még otthagytuk a fehérszaltalnál.

Éjfél körül egy pinczér rohant értünk a kávéházba. Menjünk rögtön, Arthur nagyon rosszul van.

Rohantunk.

Ott ült szegény gyerek, fejét az asztalra hajtvá, mozdulatlanul.

Megráztuk, még volt élet benne. Kosira tettük, lakására vittük.

Orvost! Hamar orvost, mérget vett bizonyosan. A többiek orvosért szaladtak, én meg visszanyargaltam a vendéglőbe, hogy nem hagyott-e egy pár sor irást a boldogtalan fiu.

A főpinczér szomorú, levert arczzal fogadott. Kérdésemre átadott egy darab papírt. Bizonyára a szegény fiu vallomása. — Reszketve veszem a kezembe a boldogtalan szerelem szomorú testamentumát s olvasom.

Számia.

. . . . . Arthur ur számára.	
5 pohár sör	50 kr.
Vacsora	1 frt 23 kr.
1 pohár cognak	25 kr.
5 üveg rizling	4 frt — kr.
1 üveg pezsgő	6 frt — kr.
5 fekete kávé	90 kr.
Suroiónénak	30 kr.
Összesen	13 frt 18 kr.

. . . Hasonló végrendeletet hagyott Magyar Imrénél is az én Arthur barátom.

Az orvosok ellenmérget nem adtak neki, ellenben mi rémitően mérgesek vagyunk reá.

Visszaadtunk neki minden tárgyat. A zsebkezdőjét is. Engedjük hogy rohanjon az öngyilkosságba. Mi lemondunk róla, a főpinczér is. . . .

NAPI HIREK.

Debreczen, 1899. márczius 21.

Időjárás.

A központi meteorologia intézetnek Debreczenbe küldött távirati jelentése szerint a következő időjárás várható.

— márczius 20 —

— Havas eső. — Fagypontról körüli hőmérséklet. —

Virág a redakcióban.

Oh nagy közönség, méltóztassék
Megengedni azért nekem,
Hogy elkap a tavaszi mámor
S magunkról zeng most énekem.
Virág-illat leng most körültem,
Megejté árva lelkemet,
Virág van a redakcióban,
Prózában írni nem lehet.

Virág van a redakcióban,
Hol a poézis oly kevés,
Hol csupán durva próza járja
És nem divat a verselés.
Ez a dolog úgy megzavarta
Komoly-cikk-író tervemet,
— Virág van a redakcióban
Prózában írni nem lehet.

Szerkesztő ur! Ne haragudjék
On is irt verset egykoron,
A versírást elhagyni még most,
Bocsásson meg, de nem tudom.
Virág van a redakcióban,
Prózában írni nem lehet,
Kitor belőlem a poéta:
Komoly cikk helyett verselek.

Bandi.

— A király házasodik. A külföldi sajtóban időnként elterjed az a hír, hogy I. Ferencz József király házasodni készül.

Ez a hír legújabbán a Berliner Lokal-Anzeiger-ben látott napvilágot és mint kiváló példáját a képtelen híreszteléseknek, reprodukáljuk.

A nevezett lap azt írja: Néhány hónap óta hihetetlen következetességgel terjesztik Bécsben azt a hírt, hogy Ferencz József király, bár életének hetvenedik évében van, házasodni készül, mert egyenes ágon szeretne utódot a trónon.

Menyasszonya, a hír szerint, a husz éves Izabella orleánsi hercegnő, a ki két évvel ezelőtt, a mikor az orleánsi herceg feleségül vette Mária Dorottya hercegnőt, hosszabb ideig Schönbrunnban volt.

A ki azonban csak kevésbé ismeri a király magánéletét, tudja, hogy ebben a hírben kevés a valószínűség.

A királynak olyan régi szokásai vannak hogy minden kis ujtás zavarja s mindent el-

kerül, a mi életének megszokott rendjéből kizavarhatná.

Reprezentáló kötelességét teljesíti, majd Bécsben, majd Budapesten van, ebédet is ad, de mindezt csak akkor teszi, — ha elkerülhetetlen.

Hogy mégis miért terjed most újra egész határozottan házasságának hire, ennek az a magyarázata, hogy most telt le a félévi gyászüzemelés királynéért hogy a király ezzel egyidőben Harrach grófnőt, — az elhunyt főudvarmesternőjét a maga udvarához nevezte ki főudvarmesternőnek.

De ezt a kinevezést könnyen meg lehet magyarázni.

A királyi hercegnők közül ugyanis szabályszerű sorrendben azok fogadnak az udvarnál, a kiknek férje legközelebb van a trónhoz.

Első sorban Mária Jozefa királyi hercegnő, Ottó királyi herceg felesége helyettesíti a királynét és utána Alicze toszkánai nagyhercegnő következik.

E hölgyek főudvarmesternői azonban nem ismerik annyira az udvari ceremóniát, hogy a királyi udvarban betölthessék a főudvarmesternő tiszttségét, erre az állásra tehát állandó, az udvari etikettet teljesen ismerő hölgyet kellett kinevezni.

Éért vette a király udvarába Harrach grófnőt, de nem azért, mert azt akarja hogy új urnó szolgálatára legyen.

— A közvilágítás ügye egyre jobban foglalkoztatja ugy az intéző köreket, mint a nagy közönséget. Miat már említettük a tanács egy bizottságot küld ki a házi kezelés tanulmányozása végett, mely sorra járja a házi kezelést már gyakorló városokat s jelentést tesz tapasztalatairól. Ez a bizottság melynek tagjai Dobiecki Sándor, Komlóssy Dezső, Szabó József és Aczél Géza, tegnap kelt utras legelőször Temesvárra megy. Azután Pozsony, Kecskemét kerülnek sorra. Vajha utjuk eredménynyel járja! . . .

— A magyar név. A belügyminiszterium most közölte a hatóságokkal azok névsorát, a kik a múlt év második felében idegen hangzású nevetek megmagyarosították. Körülbelül 10500 egyén nyert új még pedig jó hangzású magyar nevet. Debreczenben 39 egyén 77 gyermekkel, tehát 116 egyén kapott új nevet A legtöbb névmagyarosítást a vasuti hivatalnokok eszközölték.

— Tanács ülés. Ma délelőtt a városi rendes tanács ülés volt Komlóssy Arthur városi főjegyző elnöklété mellett.

— Böjti istentisztelet. Az ágost hitv. ev. templomban szerdán d. u. 3 órakor böjti-istentisztelet tartatik.

— Kossuth-émlékünnepély. Ugy a fővárosban mint vidéken gyászünnepélyekkel ülték meg Kossuth halálának évfordulóját. Debreczenben ma délután 5 órakor tartja meg az ünnepélyt a főiskola ifjusága. Az ünnepély műsorát már tegnap közöltük s figyelmébe ajánljuk a közönségnek.

— Keraskényi ártatlan. Pár nappal ezelőtt folyt le az a halálos végű családi dráma mely Kereskényi Sándor fodrászt a hitvesgyilkosság gyanújába keverte A kir. ügyészség letartóztatta a vallomásaival ellentmondásba jövő férjet s az állítólagos gyilkosság kiderítésére a legszigorubb vizsgálatot fogantatosította. A vizsgálat és tanukihallgatások a férfi ártatlansága mellett bizonyítanak, ki csak nevének végzetes tette miatt volt

olyan zavart a kihallgatások alkalmával. A vizsgálat ez újabb eredménye után Kereskényi Sándort szabaddalra helyezte a kir. ügyészség.

— A jog és pénzügyi bizottsági ülés. A jog és pénzügyi bizottság tegnap délután ülést tartott a városháza uagy tanácstermében és tárgyalás alá vette a mártonfalvi ref. egyháznak ama kérelmét, melyben lelkésze javadalmául mérsékelt díjzetés mellett a város tulajdonához tartozó kaszálóból bizonyos földterület átengedéseért, lelkészi laka építéséhez pedig építési anyag megadásáért folyamodott. Javaslja a bizottság, hogy a közgyűlés a kért segélyadományt elvileg szavazza meg, de a tényleges szükséglet mérvének megállapításával és a haszonélvezetre átbocsátandó terület kijelölésével a városi tanács bizassék meg.

— Legáció választás. A husvétii ünnepkövetések választása főiskolánkban pénteken délután lesz. Öröm napja ez a diákoknak, mert hiszen ez hoz nekik a konyhára valamit, ugy is eleget dolgoztak már — post festa! (Ünnep utánra.)

— Diákok meleg napjai. A tiszántuli evref. egyházkerület főgymnasiumaiban e folyó tanév végén az érettségi szóbeli vizsgálatok a következőleg fognak megtartatni: a) M.-Szigeten június 12—16 napjain Kiss Áron püspök elnöklété alatt; b) Szatmáron június 15—16 napjain Dóczi Imre középisk. felügyelő elnöklété alatt; c) Mezőtúron június 21—22. napjain Dóczi Imre elnöklété alatt; d) H.-M.-Vásárhelyen június 19—22. napjain dr. Erdős József theol. tanár elnöklété alatt; e) Kisújszálláson június 26—28. napjain Dóczi Imre elnöklété alatt; f) Debreczenben június 22—29. napjain Zsigmond Sándor egyh. ker. főjegyző elnöklété alatt.

— Garázda rongyszedő. Csinos kis hecset csinált az éjjel Steiner Béla rongyszedő suhancz. Barátaival, néhány kőműves segéddel, mulatott s a muri után szörnyen berugott állapotban betért Kiss Andrásné Boda Juliánna éjjeli mulatóhelyére. Itt fekete kávéért, de nem akarták neki adni. Steiner dühösen távozott s az utcán egyik barátjától elkért egy kalapácsot s aival a mulatóhely ablakait beverte s a falat is megrongálta. Valamelyik czimborája megakart akadályozni de majdnem vesztére, mert a megvadult rongyszedő reá támadt s alig tudott elmenekülni. A garázda suhanczot a rendőrök bekísérték.

— A pallagi földék bérbeadása. A városi házában tegnap tartották meg a pallagi III. VIII. és IX. tag földék bérletére az árverést. Sajátságos, hogy a 439 kat. holdas III. számú tagföldre jelentkezett a legtöbb licitáló s hogy a kikiáltási ár majdnem 600 frttal verték túl a bérösszeget, noha épen ez a tag az, amely a katonaság harezásai lögyakorlatok által legtöbbször és legerősebben elvon a gazdasági munka elől. Különösen Stark Márton a mostani bérlő és Mandel Rezső, a kit Stark kilicizált egy pirosi bérlőből, keltek heves versenyre a birtokért. Végre is Mandel Rezső javára ütötték le a bérletet évi 3600 frtért. Kévébé volt kapós a VIII. és IX. sz. tag, amely 710 kat. hold terjedelmű s együtt került árverés alá. Az eddigi bér 4362 frt volt, most Steier Sándor többet ígért egy forinttal. Így valószínűleg ő veszi át Nagy Jakab mostani bérlőtől. A bérlet ideje 1900 okt. 1-től 1901 okt. 1-ig tart.

— Róm. kath. főgimnázium. Sok debreczeni család aggódva lesi a hírt: mikor érkezik Debreczenbe Homan Otó miniszteri tanácsos kormánybiztos annak a vegyes tanácskozásnak a vezetésére, a mely hivatta van a kegyesrendiek gimnáziuma kiegészítése tárgyában a tanintézet fenntartó testületei, képviselőivel a szerződés szövegét megállapítani. Minél tovább késik a közoktatásügyi miniszter által ígért eme tanácskozás annál bi-

zonytalanabb lesz az a remény, hogy az al gimnázium ötödik és hatodik osztályát már a következő iskolai év elején megnyithatják. Holott igen sok szülének érdeke kívánja, hogy ez a remény beteljesüljön. A gimnázium kiegészítésének ügye annyira megérett, hogy tulajdonképpen csak ezen szerződés miatt kérik még az építkezés megkezdése. A terv és költségvetés ki van dolgozva, nem csupán a a róm, kath. leányiskola szomszédságában emelendő két emeletes iskolálára, hanem azon ideiglenes épületre nézve is, amelyet a gimnázium mostani épülete anyagából a rendház telkének varga, utcái részén állítanak elő hat osztály befogadására s arra az időre, míg a teljes nyolcz osztályu középiskola palotája elkészül.

— **Szabó Irma gyásza.** Megirtuk tegnap azt a csapat, mely szintársulatunk kedvelt naiváját édes anyja halálával érte. Az elhunyt lányán kívül még két fia gyászolja. Haláláról a következő gyászjelentést adták ki: Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk úgy a magunk, mint az összes rokonok nevében is, hogy felejtethetlen jó anyánk özv. Szabó Istvánné született Ruchteschel Krisztina f. hó 20-án délelőtt 11 órakor 59 éves korában jobb létre szenderült. A megboldogult hült temetési folyó hó 22-én, délután 3 órakor fognak a Széchenyi utcái 36. számú háznál tartandó gyászszertartás után a róm. kath. temetőbe örök nyugalomra helyeztetni. Debreczen, 1899. március hó 20-án. Gyermekai: István, Irma Sándor. Az örök világosság fényesedjék neki!

— **Dajna Bandi otthon.** Dajna Bandi az ország legelső cigány gordonka művésze megunta a világszereplést s végkép visszajött Debreczenbe Légutóbb Abbáziában mulattatta az ott időző főuri társaságot. Ugy látszik, tetszett a magyar nóta az idegen nagy uraknak mert Dajna gyönyörű és értékes tárgyakat hozott magával a fényes világ fürdőből, hol jelenleg a luxenburgi herceg is tartózkodik ki több ízben kitüntette Dajnákat. A híres gordonkást azonban nem elégitette ki már a dícsőség. Visszavágyott a szülővárosába. Most otthon akar állandóan maradni. Persze ez csak terv. Aki egyszer belekóstolt a dícsőség italába, nem tud az már nyugodtan pihenni. Megszállja ismét és ismét a vágy a taps és siker után, melyért feláldozza a családi otthon nyugalomát.

— **Az 1848-49-iki honvéd egylet javára** március 15-én tartott táncszüvegalkalmával a következő felajánlások folytak be: Városi dalárda, munkás dalárda, iparos ifjak dalegylete, ács ifjuság dalegylete együtt 30 frt. Özv. Kacsóvics Ivánné urnó, Dr. Benedek János 5—5 frt. Ifj. Mihalovics gyógyszerész 3 frt, özv. Patay Istvánné urnó. Aron Miksa, Dankó Mihály, Halász Izidor, Jónász Lipót, Komlóssy Arthur, Dr. Pallay Miklós, Reichmann Armin, Váczy János 2—2 frt. Özv. Jámbor Mihályne urnó, Balla Károly, Balogh Imre (bíró), Bartha Mór, Berkó János, Boldog István, Dézsy Lajos, Föltényi Vilmos, Handtel Vilmos, Hajdu Gyula, Hoffmann és Kronovitz, Lengyel Imre, Lévy József, B. Nagy János, Nemes Ferenc, Nemes Kálmán (ügyvéd) Pimplig Ernő, Simonffy János, Szabó József (ácsmester), dr. Szentpályi Benő, Sz. M., Törő Imre, Vetéssy Béla, 1—1 frt. Ácsai Lajos, Papanek István 50—50 kr. Összesen 85 frt. Fogadják a tisztelt adományozók egyletünk nevében elismerő hálás köszönetünket. A rendező bizottság.

— **Szereltem és színpad.** Somló (Seitl) Emma, városunk szülőtte a budapesti Magyar Színház nagytehetségű ifjú művésznője hétfőn délelőtt megesküdt Lovik Károlyval, a Magyar Hírlap szerkesztőségének tagjával. A polgári kötés a VI-ik kerületi anyakönyvvezető előtt történt, az esketés szertartása pedig a kalvin-téri református templomban, a legszűkebb családi körben

folyt le. A vőlegény tanuja Kiss József, a Hét szerkesztője, a menyasszonyé Biró Árpád volt. Lovikné Somló Emma asszony tegnap még fölépelt Herczeg Ferencz nagy-sikerű darabjában, a Gyurkovics lányokban s e fölépés volt utolsó színpadi szereplése, mert megvált a színpadtól, a melyen rövid pályafutásában is sok művészi sikerhez jutott. A szerelem tehát győzött a szenvedély fölött.

— **Elgazolt asszony.** Tegnap számunkban megirtuk egy P a p Istvánné nevű asszony szerencsétlenségét, a ki a kocsi alá került és nagyon, súlyos sérüléseket szenvedett. Mint értesülünk a szerencsétlen asszony már jobban van s a kórházi orvosok biznak felgyógyulásában.

— **Panasz.** Egy több oldalról hangzó, jogos panaszt ajánlunk a rendőrség, különösen pedig erélyéről ismert főkapitányunk figyelmébe. Mióta egy pár éjjeli mulatóhelyet az első kerület területére engedélyeztek, minden naposak. Ablak beverések, verekedések fordulnak elő minden éjszaka s a szomszédok nem képesek nyugodni az egész éjjel tartó zajtól. Mindenesetre valami intézkedés szükséges a jogosan panaszlott dologban, melyet ismételtén a rendőrség figyelmébe ajánlunk.

— **A gazdasági egylet lapja.** A debreczeni gazdasági egylet nemrég megindított lapjának ingyen nyomtatását kéri a várostól. A véleményadásra felhívott jog és pénzügyi bizottság elvi szempontból, amelyet tesztületek nyomtatványaival szemben már előbb hangoztatott a közgyűlés, ellene nyilatkozott a kérés teljesítésének.

— **Eljegyzés.** Gergelyffy István helybeli kereskedő tegnap jegyezte el Kátont a Imre helybeli iparos kedves és szeretetreméltó leányát Rózsikát, az eljegyzés szűk családi körben történt.

— **Havazás márciusban.** Az apró hópihéknak, a melyek gyarapítására az amugy is elterjedt influenzának, tegnap s ma is hullottak le legföllebb csak a szépség után vágyó leányok és asszonyok örültek, mivel tudva levő, hogy a ki márciusi hóval mosdik, az meg szépül. Kivülők azonban aligha örültek, a ki a márciusi hónap, legkevésbé pedig a kereskedők, kik remegve töprengtek el azon, ha vajjon nem időnek előtte hozták-e meg a tavaszi divatcikkiket. Egyébként itt még legenyhébb volt a havazás, a mennyiben a lapok azt jelentik, hogy az ország minden részében nagy hóviharok dúltak. Délután verő fény ragyogott.

— **Ötven éve.** Ma ötven éve fontos tárgyban ült össze a nemzetgyűlés Debreczenben. A gyűlésről a következőket írja az akkori közlöny.

A nemzetgyűlés mai ülésén Debreczenben olvastatott Kossuth Lajos kormányelnök urnak Cibakházán kelt jelentése a honvédelmi bizottmányhoz, melyben seregünk Budapest felé előnyomulásáról tudósít, — s egyszerűen az erdélyi győztes seregek vezéréhez köldött rendeleteit a nemzetgyűlés elébe terjeszteni kéri. Nyáry P. a kormány nevében kijelenté, miszerint a honvédelmi bizottmány a kormányelnök ur intézkedéseit egyhangulag helyesli. A kormányelnök urnak bölcs rendeleteire a képviselőház is a nemzet nevében reányomta a helyeslés pecsétjét. — Madarász L. napot kívánt kijelölni az igazoló választmány nak, miszerint a meg nem jelent követekre nézve a kérdés még Budapestnek visszafoglalása előtt tisztába hozassék. Irányi D. kijelentése szerint a választmány munkálatát már befejező, legközelebb a Ház asztalára terjesztendő. — Asztalos P. hamvai felett a gyászbeszéd holnap fog megtartatni.

— **Halálozás.** Vettük és részvétellel közöljük a következő gyászjelentést: A legmélyebb fájdalom lesújtó érzetével tudatjuk felejtethetlen gyermekünk, testvérünk, unokánk, kis öcsénk s unokatestvérünk néhai Polgári Józsefnek folyó hó 20-án, esteli 6 órakor, életének 11-ik havában, 3 havi

szenvedés után, történt gyászos elhunyását. Kedves halottunk földi részei folyó hó 22-én délután 3 órakor fognak a Csapó-utcái 80-ik számú háznál, a ref. egyház szertartása szerinti ima után, a Péterfia-utcái temetőben örök nyugalomra tétetni. Ezen végtisztességtételre rokonainkat, ösmerőseinket és a nagyérdemű közönséget bánatos szívvel meghívjuk. Debreczen, 1899. március 21-én. Bánatos szülei: Polg. Polgári József nevével Kiss Máriával; gyermekeik illetve testvérek Juliska, Mariska, Katicza, és Andriská. Nagy szülők: Polg. Kiss Mihály nevével Szakál Juliánnával, továbbá nagynéjei, nagybátyjai, unokatestvérei, közeli és távoli rokonok nevében is. Béke lengjen porai felett.

— **Értesítés.** Az iparos ifjuság betegsegélyző pénztára által e hó 19-én megtartani szándékolt közgyűlés a meghívottak meg nem jelenése következtében folyó hó 26-án délután 3 órakor fog megtartatni a pénztár helyiségében; melyre a közgyűlési kiküldöttek és a tagok azzal hivatnak meg, hogy e másodizben hirdetett gyűlésen a megjelentek számára való tekintet nélkül fog határozat hozatni. Debreczen 1899. március 20-án. Az elnökség.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az ev. ref. nagyt. és tek. tanárkara, t. énekkara gimnáziumi ifjusága és mindazon ösmerőseim, kik felejtethetlen István fiamnak f. hó 19-én történt temetésén megjelenni s résztvevőkkel mély fájdalomukat enyhíteni szivesek voltak fogadják családom nevében is hálás köszönetemet. Debreczen, 1899. márc. Hódy Béla ev. ref. egyh. levlélárnok.

— **Az adózók érdekében.** Mivelhogy a városi adópénztár, számfelügyosztály és adó-kivetőosztály helyiségek f. március 23-ától 27-ig átalakítás illetve festés alatt lesznek, a jelzett időben hivatalos órák nem tartatnak. A városi adóügyosztály.

Színház.

Himfy dalai.

Az este Berczik vigjátéka keült színre elég szép számú közönség előtt. Az előadás a legjobbak közül való volt, mint mindig, mikor magyar szerző darabját játszák.

A családi gyász miatt nem játszó Szabó Irmá szerepét Kaposy Józsa játszotta s — tekintettel a hirtelen beugrára — elég tisztességes sikerrel.

Hasonló sikerrel ugrott be Makrai is a beteg Mezei kis szerepébe.

A többi szereplők közül első sorban Rubos és Fenyeri érdemelnek elismerést. Igen jó volt Komjáthy és Kiss Irén is.

* **A temesvári színészet.** A temesvári színészyámolóító egyesület Molnár Viktor főispán elnöklésével tartott mai közgyűlésén ünnepelte Temesvár városának azt a hazafias elhatározását, melylyel a magyar színészet végleges állandósítását kimondotta. — A város határozatát Barát Armin főtitkár méltatta évi jelentésében, mire az elnök indítványára jegyzőkönyvi köszönetet és elismerést szavaztak a város hazafias törvényhatóságának, egyuttal Krecsányi Ignác szinigazgatónak is jegyzőkönyvi köszönetet mondtak 11 esztendő buzgó és sikeres működéséért, melylyel a magyar színészetnek otthont teremtett. — Elismerésrel fogadta a közgyűlés a kormány segítségét, melyet 3000 forint készpénzzel és a budai szinkör átengedésével nyújtott. Az egyesület elhatározta, hogy a jövő három évre összesen 3300 forinttal járul hozzá a magyar színészet szubvencziójához, végül a tisztikart újból megválasztotta. Elnök lett Molnár főispán, alelnökök Telbisz Károly polgármester és Nagy György, főtitkár Barát Armin, másodtitkár Fáy Ignác dr, pénztáros Gokler Antal, ügyész Barta Ignác dr. ellenőr Steiner Ferencz.

A nevetés széppé teszi az asszonyt. Ezért hiszi némely ostoba, hogy ő női társaságban szellemes.

Zsilip ur a tárlaton.

A kitűnő Zsilip ur megjelent a képtárlaton. Egy barátja megjegyezte;

— Ezen a képen az ég nagyon rózsaszínű.

Mire Zsilip ur:

— Annak a festőnek negyvenezer forint évi jövedelme van, nem csoda, hogy amindent rózsás színben lát.
Kivezették.

Hallatlan.

— Hallották, X. lapot adott ki. Hát megy az ujság?
— Miért ne menjen, hiszen senki sem tartja.

CSARNOK.

Kamélia és gyöngyvirág.

Irta: Kupa.

(Folytatás.)

Másnap mind ketten elküldték a csokorkát Irmának. — Romhányi egy piros és fehér kamélia — Török egy gyöngyvirág-csokrot, mind kettő remeke volt a debreczeni kertészeknek.

II.

Nagy pompával ünnepelte meg Debreczen március 15-ének első évfordulóját.

Korán reggel teljes díszben vonult ki az összes helyőrség és a debreczeni lovas és gyalog nemzetőrség. A városházától a Szent-Anna utcáig kath. templomig kettős sorfalat húzott.

Az egész város lakossága talpon és ünneplőben. Nagyban emeli az ünnepi hangulatot az örömhír, hogy Bem bevette Nagyszebent.

A katolikus templomban Bémer László nagyváradi püspök végzi a fényes egyházi szertartást, melyen részt vesz Kossuth-tal élén a honvédelmi bizottmány, a nemzetgyűlés, a hadsereg, a városi tanács, a tisztviselői kar és óriási közönség. — Innen a katonai sorfal között indul az egész közönség a reformátusok nagytemplomához, hol Könyves Tóth Mihály tart ragyogó beszédet.

Az isteni tisztelet után katonai díszszemle ágyudörgés között, délután népnézet egész estig. — Este az egész város fényes kivilágítása — majd végül népes estély a Bika vendéglőben.

A nagyteremben Romhányi és Török egymás mellett állottak közel az ajtóhoz, hol a belépéskor minden hölgyet szemügyre vehettek.

A sok szép leány és fiatal asszony, az ország minden vidékéről összeválogatva, mint egy illatos, káprázatos habhullám töltötte meg a nagy termet, de valamennyit felülmúlta szépségben és bájos megjelenésben Soltész Irma.

Midőn a szép nagy szőke leány anyjával a terembe lépett, minden szem reátapadt. Nézték gömbölyű hófehér vállait, aranyosragyogású gazdag hajzatát, gyönyörű termetét, izléses öltözékét és a remek Kaméliacsokrot, melyet kezében tartott.

Mikor a két huszártiszt mellett elhaladt, bájos mosolylyal üdvözlé őket.

Romhányi és Török egy jelentőségteljes pillantást váltottak.

— Tehát Kamélia — mormolá Török Géza — r azzal sarkon fordulva, elhagyá a termet, míg Romhányi azonnal Irmához csatlakozott s neimsokára hallani lehetett ennek ezüst csengésű kacagását, mit a kapitány élcezes csevegése idézett elő.

A mulatság vígan folyt. Irma azonban egyre szórakozottabb lett, a kapitány élénk társalgása se bírta őt lekötni, — mindig

maga körül tekintgetett, mintha valakit keresne.

Éjfél felé az a hír terjedt el a teremben, hogy Török Géza főhadnagy beiratkozott a halál-légióba, — s már hajnali négy órakor indul is velök Bemhez.

Irma megragadta anyja kezét s kivonta a melléktérembe.

— Anyám, nagyon rosszul vagyok, gyérünk sietve haza.

Soltészt is kihívták s hazamentek.

A friss levegőn Irma magához jött, s haza érve a szoros vállfűző eltávolítása után már egészen jól érezte magát, megnyugtatta szülőit, hogy csak menjenek szobájukba aludni. Hálásan összecsókolta őket, még szobájukba elkísérte — s könnyezve csókolta kezeiket — úgy kívánt nekik jóéjszaka.

— Reggel négy órakor még egészen sötét volt, midőn a lovassági laktanya előtt megállottak a szekerek, melyeken a halálfejesek indulni fognak.

A legénység együtt volt már s néhány perc múlva a négy tiszt is megérkezett (a negyedik Török Géza, ki még az éjjel kieszközlötte a hadügyminiszter engedélyét az átléphetésre).

A legénység sorakozott. Egy őrmester számba vette őket, azután ment jelenteni a parancsnokoló tisztnak, hogy 36 legény.

— Hogy, hogy, hisz csak 35-en vannak beírva? s a csapathoz lépve kérdé:

— Ki nincs még beírva közületek?

Egy nyúlán fű lép elő polgári ruhában, fekete kerek kalapjához három gyöngyvirág van tűzve. — Jelenti, hogy ő csak most érkezett s kéri magát felvétetni ő még nem katonaköteles, tehát nem kell senkitől engedélyt kérnie.

(Vége köv.)

Közgazdaság.

Budapesti gabonatörsde.

— Weisz József budapesti terménybizományi cég jelelése.

Debreczen, március 21.

Készáru 5 magasabb

Okt. buza	10.60-65.
Tav. buza	8.01-02.
Tav. rozs	5.74-75
Tavaszi zab	5.55-56.
Majusi tengeri 1899	
Julius tengeri	
aug.—szep. tengeri	

Kőbányai sertéspiacz. március 20. Magyar sörrendű: Óreg nehéz (paronkint 400 kgron felüli 96-46 $\frac{1}{2}$ kr. Közép (paronkint 300-049 kgr. sulyban) 46 $\frac{1}{2}$ -47 kr. Fialat nehéz (paronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 49-49 $\frac{1}{2}$ kr. Fialat közép (paronkint 251-320 kgr. sulyban) 48 $\frac{1}{2}$ -49 kgr. Fialat könnyű (paronkint 250 kgrig te jedő sulyban) 48-49 kr. Szerbiai 7 kgr. sulyban) 260 kg. felüli sulyban) 240-264 $\frac{1}{2}$ kr. Nehéz (paronkint 260 kg. felüli sulyban) 240-264 $\frac{1}{2}$ kr. Fialat közép (paronkint 251-320 kgr. sulyban) 48-49 kgr. Fialat könnyű (paronkint 250 kgrig te jedő sulyban) 48-49 kr. Szerbiai 7 kgr. sulyban) 260 kg. felüli sulyban) 240-264 $\frac{1}{2}$ kr. Fialat közép (paronkint 251-320 kgr. sulyban) 48-49 kgr. Fialat könnyű (paronkint 250 kgrig te jedő sulyban) 48-49 kr. Szerbiai 7 kgr. sulyban) 260 kg. felüli sulyban) 240-264 $\frac{1}{2}$ kr.

Budapesti sertés konzumvásár. A ferencvárosi petróleum-rakodónál levő székes fővárosi sertéskonzumvásár árjegyzése január 31-én Készlet 240 drb. Érkezett 1385 drb összes lehajtás 1625 darab, eladatlanul — visszafogyasztásra 1328 darab, eladatlanul — visszamaradt 297 darab. — Napi árak: 120 — 180 kgr. sulyban 44 — 46 krig. 220 — 280 kgr. sulyban 45 — 47 krig. 320 — 380 kg. sulyban 46 — 48 krig. Óreg nehéz 46-47 krig. Malaczkok 37-40 krig. A vásár hangulata élénk volt.

Jegyzések: kilogrammonként élő sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) elsőrendű (a fogyasztási adót nem számítva) 46 krajzárton, középminőségű sertés 42-43 krajzárton, könnyű sertés 39-41 krajzárton. fiatal sertés 35-44 krajzárton.

Bécsi sertésvásár. A si-marxi központi vásárcsarnokban ma megtartott sertésvásáron bejelentettek 9387 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 3696 drb fiatal sertést, 5518

darab magyar hizott sertést, összesen: 4963 drbot. Változatlan árak.

Buza. Tiszavidéki. 100 mm. 80 k. 9.15 forinton, 100 mm. 80 k. 9.10 forinton, 100 mm. 10 k. 9.10 forinton. 100 mm. 79.5 k. 9.10 forinton, 100 mm. 81 k. 8 forint 80 krajzárton, 150 métermézsa 80 k, 9 forint 15 krajzárton, 030 mm. 79.5 k, 9.15 forton, 100 mm, 78 kig: 15 forinton, 100 mm. 77 k, 6.15 forinton, 9 10 mm. 80 k. 9.30 forinton, 150 mm, 80 k. 9.10 forinton, 100 mm 79.5 k. 9 forint 20 krajzárton, 100 mm, 79.5 k. 9 forint 15 krajzárton vegyes, 400 mm. 79 k. 9.12 és fél krajzárton vegyes, 100 mm 80 b. 9.25 forinton vegyes 2500 mm. 78.5 k. 8.90 forinton. 500 mm. 76.5 k, 8.40 forton, mind három hónapra:

Pestvidéki, 300 mm. 80. k.6 .10 forinton sárga, 150 mm. 80 k, 9 forint 10 kron sárga 100 mm, 80 k, 9.20 forinton 100 mm 793 k 9.20 forton, 100 mm. 80 k: 9.30 forinton 100 mm, 79 k, 9.3 0 forinton, 200 mm, 80 20 8 60 frton sárga, 100 mm. 77.5 k. 8 forint k. kron sárga, 100 mm, 79.5 k, 9 forint 10 kron sárga, 200 mm. 81.5 k, 9.25 forinton 200 mm, 80 k. 9.25 forinton, 100 mm. 79 k 8.85 forinton vegyes, 100 mm. 79.5 k. 8.90 forinton 300 mm. 77.5 k, 8.90 forinton 100 mm, 77 k. 8.90 forinton, 100 mm. 78 k 9,— mm, 77 k. 8.90 forinton, 100 mm. 78 k. 8.90 forinton, 100 mm. 78.5 k, 8.70 forinton 300 mm, 77 k, 8.90 forinton, 100 mm. 79 k 8.90 forinton 200 mm, 78,7 k, 8.90 forinton, 100 mm, 78 k 8.90 forinton. 100 mm, 86,8 k. 8.90 forintos mind, három hónapra.

Bácskai. 100 mm. 76 k. 10 forint 20 krajzárton, 100 mm. 72 k, 9 forint 55 kron mind három hónapra.

Bánsági. 100 mm, 79 k. 9.10 forinton m. 8 m 77 k. 8.60 frton vegyes, 200 mm, 01 k74060 forintos vegyes. mind három hónapra Tengeri az egyedüli szilárd ezikk. A hideg időjárás folytán jobb az érdeklődés s hibene 460 frtot, budapesti paritásra 4.45-4.53 fruz fizetnek Nagybecskerekén 200 mm-ért 4—frtot fizetnek prompt szállításra.

Szerbiai, 2000 mm. 78 k, 7.25 forintos három hónapra.

Dunavid. 400 mm. 74 k, 9 forint 70 krajzárton három hónapra

3232 szám.

1899.

Hirdetmény.

A h.-nánás—b.-sz. mihályi és nagy-kálló—polgári törvényhatósági közutaknak H.-Nánás város belterületén fekvő szakszain szükséges földmunkák helyre állítását 5638 frt 14 kr összeg erejéig engedélyeztem.

A fentemlített munkákat fogantatásának biztosítása céljából az 1899. Mártius hó 30-ik napjának d. e. 10 órájára a hivatalos helyiségemben tartandó zárt ajánlati verseny tárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhivom, hogy a fentebbi munkákat végre hajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó, s a részletes feltételekben előírt 5%-nyi bánat pénzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig hozzám, annyiival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkeztettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. állam építészeti hivatalnál (Kossuth utca 39.) a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen 1899 Mártius 12 én.

Rásó Gyula.
kir. tan. alispán.

nem
ott ál
nyug
finom
sötét
ton
va ii
szony
árult
volt,
„nor
doga
bájá
férfi
ne
soly
ját,
kár
tété
kér
ak
to
d
s
je
e
ö

286. szám.

Az „ISTVÁN“ gőzmalom társulat gyártmányainak **ÁRJEGYZÉKE.**

Az 1887. április hó 18-kán Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. június 1-én életbe lépett eladási, fizetési és szállítási módokra vonatkozó egyezmények szerint.
Itt helyben, kötelezettség nélkül.

Készpénzfizetés mellett, zsákkal	együtt, 100 klté
A. Asztali dara nagysemű	17.40
B. Sainte „ aprósemű	16.30
0. Király liszt	17.—
1. Lángliszt kivonat	16.60
2. Elsőrendű zsemlye liszt	16.20
3. Zsemlye liszt	15.60
4. Elsőrendű kenyér liszt	15.20
5. Közép kenyér liszt	14.80
6. Kenyér liszt	13.—
7. Barna kenyérliszt zsákkal á 70 klté	10.40
8. Takarmány liszt	6.—
11. Finom korpa zsákkal á 50 klté	4.60
„ „ zsáknélkül	4.40
12. Durva „ zsákkal „	4.40
„ „ zsáknélkül	4.20
Cairke buza zsák nélkül	3.60

Debreczen, 1899. márczius 21

D'WAGNER ÉS TÁRSAJ
EGYESÜLT GYÁRAK
MINT BETÉTI TÁRSASÁG
BUDAPEST
IX. TIRÓDY-UTCA 3
(a Gőzmalom közp.)

SZIKVIZGYÁRAK
BERENDEZÉSE ÉS ELLÁTÁSA.
SÖR ÉS BORKIMÉRŐ
KÉSZÜLEKEK.
ELEMONTÓDE
ELEKTRO-GALVANIKUS
FÉMLEMEZELÉSI
INTEZET.

KEPES ÁRJEGYZEK INGYEN ÉS BERMENTESEN
FOLYKONY SZENYVÁK
99% óm és lóv. bolaisifon

113 v. k.
1899

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. IV. 5004 1899. P. számú végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Első magyar gazd. gépgyar részére Rácz István újvárosi lakostól 180 frt tőke, ennek 1897 évi december hó 30 napjától számítandó 6 százalékos kamatai és eddig összesen 30 frt 53 kr. perköltség erejéig 1898. évi szeptember hó 24 én biróilag lefoglalt és 475 frt becsült 5 ló, szekér és egyebekből álló ingóságok 1899. évi március hó 27-én délelőtti 9 óraker kezdetét veendő és B Újvároson végrehajtást szenvedett lakásán megtartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.
Debreczen 1899 évi február hó 26-án.

Bódogh Zs.
b róli kiküldött.

Hangszer-gyár. Csász. és kir. udvari szállítók.

Sternberg Armin és Testv.
Főraktár és iroda: Budapest, Kerepesi-ut 36.
Miniatur-Ariston

Zongora-termek:
Kossuth Lajos-utca:
Zenepalota.

ezen új találmányu bájos hangszere a legkedveltebb magyar vagy más nótákat elhuzhatja még s. az is, kinek fogalma sincs a zenéhez. Ára 50, a kóták darabja 25 kr.

Kitűnő hangu harmonikk
3 frttól feljebb 4, 5, 6, 8, 10 frt.

Dallama csengő, egyenlően tömör erőteljes hangu zongorák a legdusabb választékban.

Mindenütt elismert, saját gyártmányu iskola, szalon és egyházi harmonikumok.

Képes árjegyzék: a) harmonikákról, b) mechanikai zenélő-művekről és zenélő disztárgyakról, c) az összes egyéb hangszerekről, mint hegedűk, fuvolák, c imbalmok, citerák, harmonikumok, zongorák stbről ingyen és bermentve küldetik, csak megnevezendő, hogy miféle hangszerről kívántatik az árjegyzék.

Vendéglősöknek zenélő automaták.